

Miejsce Pamięci
Fundacji „Krzyżowa“

Akademia
Ewangelicka
w Berlinie

BUNDESSTIFTUNG
AUFARBEITUNG

Federalna Fundacja
Badań nad Dyktaturą SED

EUROPEJSKA SIEĆ
PAMIĘĆ I SOLIDARNOŚĆ

Europejska Sieć „Pamięć i
Solidarność”

WE WSPÓŁPRACY Z KREISAU-INITIATIVE e.V.

XII Seminarium Wschodnio- i Zachodnioeuropejskich Miejsc Pamięci w Krzyżowej

Mitologizacja ruchów oporu?

Przedstawienie i znaczenie działań opozycyjnych i oporu w muzeach i miejscach pamięci

12-15 marca 2014

Opozycja i ruch oporu należą do znaczących miejsc w historii każdego kraju. Ukazywanie aktów oporu powinno dokumentować siłę oraz suwerenność narodu oraz funkcjonować jako dowód odwagi dojrzałego społeczeństwa, które broniło się przed samowolą, obcym panowaniem czy niesprawiedliwością.

Miejsca pamięci, które informują o zbrodniach przeciwko ludzkości i przypominają o ofiarach przeszłości, zdają się potrzebować ukazywać opór jako istotny element przeciwstawny używanym mechanizmom przemocy i bezprawia.

Przedstawienie niesprawiedliwości zostaje uzupełnione przez przykłady wzorowych zachowań, aktywnego oporu i wzajemnej solidarności. Prześladowaniu z powodów politycznych, rasistowskich, religijnych czy socjalnych towarzyszy nadanie późniejszych sensów. W społecznościach komunistycznych miejsca narodowosocjalistycznych prześladowań konsekwentnie stawały się muzeami, które po zmianie systemu stały się integralną częścią narodowej narracji.

Pytamy: jaką rolę odgrywa w poszczególnych krajach Europy pamięć o opozycji i ruchach oporu wobec dyktatur, niewoli, okupacji i jak się zmienia ta narracja. Czy muzea i Miejsca Pamięci przedstawiają narodowe mity czy próbują naszkicować krytyczny obraz, który przeciwstawia się narodowej opowieści? W jaki sposób przedstawia się takie tematy jak kolaboracja, czy bierne uczestnictwo? Czy poruszanie takich tematów jak ruch oporu i opozycja może pomóc ukazać jeszcze wyraźniej niejednoznaczność i rozpad dyktatorskich systemów? W jaki sposób oraz w jakim stopniu ta tematyka prezentowana jest w miejscach pamięci?

Seminarium Wschodnio- i Zachodnioeuropejskich Miejsc Pamięci skierowane jest do pracowników i współpracowników Miejsc Pamięci, muzeów. Kierujemy je także do wszystkich tych, którzy w swojej pracy dotykają tematów związanych z narodowym socjalizmem, masową zagładą Żydów, stalinizmem i dyktaturą komunistyczną, czy innymi formami totalitaryzmów oraz ruchami oporu wobec nich. Seminarium stanowi miejsce wymiany ogólnoeuropejskich doświadczeń, praktyków zajmujących się na co dzień tematyką edukacji historyczno-politycznej, jak również teoretyków, naukowców i badaczy historii.

Serdecznie zapraszamy do udziału!

Dr. Jacqueline Boysen – Dr. Andrea Genest – Dominik Kretschmann – Dr. Burkhard Olschowsky
– Markus Pieper

Program

Środa, 12 marca 2014

- od 17:00** Przyjazd, zakwaterowanie
Kawa
- 18:00-19:00** Kolacja
- 19:00-20:30** Zwiedzanie Domu na Wzgórzu, krótkie wprowadzenie w historię miejsca
Wprowadzenie do programu przez prowadzących. Runda poznawcza
- na koniec** Wieczór towarzyski służący poznananiu się i integracji

Czwartek, 13 marca 2014

_____Debata inauguracyjna_____

- 09:30-11:00** „Mythen der Nationen“ - "Mity narodów" - Pamięć o II wojnie światowej w Europie
Ulrike Schmiegelt, Projekt badawczy "Rosyjskie muzea w II wojnie światowej"
Fundacja Kultury Landów, Berlin
- Komentarz: Komunizm w europejskiej pamięci
Prof. Dr. Valters Nollendorfs, Latvijas Okupācijas muzejs (Litewskie Muzeum Okupacji, Ryga)
- Dyskusja

- 11:00-11:30** Przerwa kawowa

Przedstawienie i znaczenie działań opozycyjnych i oporu w muzeach i miejscach pamięci

- 11:30-13:30** Ruch oporu wobec narodowego socjalizmu i niemieckiej okupacji
Dominik Kretschmann, Fundacja „Krzyżowa“
Victoria van Krieken, Liberation Route Europe Foundation,
Elst/Niederlande **Marek Syrný**, Múzeum Slovenského národného povstania
(Muzeum Słowackich Powstań Narodowych), Banská Bystrica

- 13:30-15:00** Przerwa obiadowa

- 15:00-16:30** Holocaust i ratunek Żydów
Justyna Majewska, Muzeum Historii Żydów Polskich (Museum der Geschichte der polnischen Juden), Warszawa
Dr Andrea Genest, (Muzeum Marienfelde/Berlin, Fundacja Berlińskiego Muru), Berlin

- 16:30-17:15** Komentarz z perspektywy francuskiej: Prof. dr Ulrich Pfeil, Université de Lorraine (Lotaryngia University), Metz rezentacja projektu

- 17:30-19:00** Kolacja

- 19:00-20:00** Ze względu na ostatnie wydarzenia: Dyskusja na temat sytuacji na Ukrainie

Piątek, 14 marca 2014

09:30–12:30 Opozycja i ruch oporu wobec komunistycznych przywódców

Dr. Konrad Knoch, Europejskie Centrum Solidarności, Gdańsk

Robert Kostro, Dyrektor Muzeum Historii Polski, Warszawa

Sergej Lukaszweski, Сахаровский центр (Sacharow-Centrum), Moskwa

Prof. Dr. Valters Nollendorfs, Latvijas Okupācijas muzejs, Ryga

12:30–13:30 Forum Edukacji historyczno-politycznej
Prezentacje projektów

13:30–15:00 Przerwa obiadowa

15:00 Wyjazd do Rogoźnicy, **zwiedzanie muzeum Groß Rosen**

19:00 Kolacja

Sobota, 15 marca 2014

_____ **Opozycja i ruch oporu jako wzór demokracji** _____

09:30–11:00 Kinga Hartmann Wóycicka, biuro koordynacji polsko-niemieckich projektów edukacyjnych Saksonii, Görlitz

Dr Anne Marie Subklew, zastępca komisarza ds. opracowania skutków dyktatury komunistycznej Brandenburgii

N. N., Europejskie Centrum Solidarności, Gdańsk

11:00–12:00 Dyskusja zamykająca seminarium **Mitologizacja Oporu?**

12:00–12:30 Runda ewaluacyjna oraz pomysły na przyszłe spotkanie

Języki spotkania (tłumaczenie symultaniczne): polski, niemiecki, rosyjski

Funded by the Federal Government Commissioner for Culture and the Media upon a decision of the German Bundestag